

PUNTARI KALLISTUU EPAEDULLISEEN SUUNTAAN

OLEN PYYTÄNYT SKEPTIKKO-LEHDESTÄ PALAUTETTA, ja olen sitä jonkin verran myös saanut. Esko Karinen on eläkeläinen, ekonomi ja pitkän linjan ilmastodenialisti, jonka sisällä älähti, kun hän luki Pauli Ohukaisen artikkelin kriittisen terveysajattelun kymmenestä säännöstä (Skeptikko 2/2018). Ohukaisen artikkelin mukaan on todennäköistä, että ilmastoskeptikko on väärässä, jos valtaosa tiedemiehistä on eri mieltä hänen kanssaan.

”Näinhän sen pitäisi olla, mutta haluaisin perustella, miksi painavia syitä voidaan esittää ilmastodenialismin puolesta (en tohdi käyttää itsestäni kunnianarvoisaa 'skeptikko'-nimitystä)”, Karinen kirjoitti ja esitti näitä perusteluita viiden liuskan verran.

Lähetin perustelut Pauli Ohukaiselle, joka on mm. filosofian tohtori farmakologian ja toksikologian alalta. Ohukainen kiitti lämpimästi Esko Karista hänen artikkelinsa lukemisesta ja sen herättämien ajatusten jakamisesta. Erityisesti Ohukainen arvosti Karisen identifioitumista denialistiksi skeptikon sijaan. Ohukainen kuitenkin muistutti, että ”Brandolinin lakina” tunnetun ”hevonpaskan epäsymmetrisyyperiaatteen” mukaan väärän tiedon kumoamiseen vaaditaan aina kertaluokkaa suurempi energia kuin sen tuottamiseen.

”Esko Karisen kirjoitus on pitkäkö ja jopa näin maallikon silmään pullollaan niin räikeitä asiavirheitä, ettei minulla valitettavasti ole mahdollisuutta pureutua niihin seikkaperäisesti. Haluankin sen sijaan tarkastella tekstiä Skeptikon artikkelissani listattujen kriittisen ajattelun sääntöjen valossa. Ne pätevät kohtalaisen hyvin jopa terveysaiheiden ulkopuolella”, Ohukainen kirjoitti.

Ensiksi Ohukainen muisti Kultaisen Säännön: joku on tästä asiasta Karisen kanssa eri mieltä ja sillä on suuri merkitys, kuka se joku on. Koska Karinen on asiassa maallikko, Ohukainen epäilee, että eri mieltä on ilmastotutkimuksen ammattilainen. ”Noudatan sääntöäni nro 6, eli paikallistan asiantuntijoiden konsensuksen.”

Toisin kuin Karinen esittää, me kyllä Ohukaisen mukaan tiedämme, mitä tutkijat asiasta ajattelevat. 97 % tutkimuksista, joissa otetaan kantaa ihmisen aiheuttamaan ilmastomuutokseen, ilmoittaa ihmisen toimet keskeiseksi syyksi. Kymmenet asiantuntijaorganisaatiot ympäri maailmaa allekirjoittavat väitteen, eikä aiheesta ole tieteellistä kiistaa.

”Totta kai joka asiassa on satunnaisia toisinajattelijoita – onhan myös lääkäreitä, jotka käyttävät homeopatiaa.

Olennaista on kuitenkin se, että asiantuntijoiden ylivoimainen enemmistö on päätenyt saman tutkimuskirjallisuuden perusteella toisistaan riippumatta yhtenevään johtopäätökseen. Ja se on painava pointti se.”

Joskus vastarannan kiiski on oikeassa. Ohukainen esittää, että on siis syytä miettiä, kenellä on todistustaakka (sääntö nro 3) ja kuinka suuri se on. Skeptikon artikkelissa hän toteaa, että skeptisyys tulee ensin peilata ja sitten skaalata (säännöt nro 4 ja 5).

”Jos esitetään, että eläkkeellä oleva ekonomi tietää paremmin kuin tuhannet aktiiviset alan tutkijat, ollaan Suurten Väitteiden piirissä, ja kuten säännöissäni myös muistutan, ne vaativat Suuria Todisteita.”

Ohukaisen mukaan Karisen tekstistä suurin osa on ikävä kyllä ihmettelyä (”voiko näin pieni määrä hiilidioksidia vaikuttaa?”) tai omien mielipiteiden ilmoittamista faktana (”mielestäni on itsestään selvää...”). Artikkelissaan hän toteaa, että yksi kriittisen ajattelun kulmakivistä on itsekritiikki. Jokaisen tulisi kysyä mm. ”olenko minä riittävän pätevä arvioimaan lukemaani tietoa?”

”Vaikuttaa siltä, että Karinen on unohtanut kysyä tätä itseltään.”

Lopuksi Ohukainen muistaa sääntönsä nro 10, ja puntaroi vaihtoehdot Occamin partaveitsen mukaan. Kumpi siis on todennäköisempää: se, että Karinen tietää klimatologiasta enemmän kuin klimatologit vai se, että klimatologit tietävät alastaan enemmän kuin Karinen? Ensimmäinen vaihtoehto edellyttää sitä, että lukematomat vertaisarvioidut julkaisut ovat väärässä ja tuhannet tutkijat joko epäpäteviä, korruptoituneita tai suorastaan tyhmiä. Nämä ovat perusteettomia oletuksia, joten puntari kallistuu Esko Karisen kannalta epäedulliseen suuntaan.

”Suhtaudun omaan ilmastotietämykseeni sen verran nöyrästi, että jätän asiavirheiden korjauksen alan ammattilaiselle. Siihen asti toivon hartaasti, että Esko Karinen on oikeassa, eikä meitä uhkaa katastrofi. Samaan aikaan teen kuitenkin kaikkeni, jotta voin omalla toiminnallani vaikuttaa sellaisen ehkäisyyn.”

Lue ilmastodenialisti Esko Karisen teesit Skeptikon nettilehdestä: skepsis.fi/SkeptikkoLehti/2018.

RISTO K. JÄRVINEN